

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ♦ № 104 ♦ П'ятниця, 31 травня 1991 року ♦ Ціна 10 коп.

ІДЕШ НА РИНОК — ОДЯГАЙ КРАВАТКУ

Репортаж про відкриття
Української універсальної
товарної біржі

Нарешті я зрозумів, що таке ринок і чим він відрізняється від базару. На останньому «торгів» відбуваються між непричесаними, червоними й скупенькими громадянами та мальовничими й не менш скнаристими бабусями. На ринку — маю на увазі Українську універсальну товарну біржу, що урочисто відкрилася у павільйоні № 6 Республіканського центру виставок і ярмарків (колишня ВДНГ), — все облаштовано так, як, у принципі, у нас бути взагалі не може. Дивіться самі: чепурні місця брокерів, електронне табло, на якому горять назви товарів, що пропонуються, їхня ціна і т. ін. Статутний капітал — 15 мільйонів, та й самі брокери-маклери (біржові посередники) аж сяють, навіть деякі у краватках-метеликах. Отож, на базар зовсім не схоже... (Закінчення на 9-й стор.).

ГЛАВА делегації Української РСР Г. Удовенко виступав у Нью-Йорку у штаб-квартирі ООН на засіданні секції економічної і соціальної ради ООН (ЕКОСОП) у питанні про здійснення програми дій на другу десятиріччя боротьби проти расизму і расової дискримінації.

Світове співтовариство дивиться в майбутнє з великими надіями, сподіваючись на гармонійний, мирний, взаємодіючий розвиток усіх країн і народів, сказав він. Безумовно, це можливо за умов рівної правності перед законом усіх, незалежно від расової, національної, релігійної чи будь-якої іншої ознаки.

ОДИН ПИЩЕМО, А СКВІРЬКИНА ДУДІ?

22 травня в нашій газеті було опубліковано статтю доктора економічних наук О. Василіка «Інструмент у руках держави», в якій йшлося про суттєві фінансові проблеми України. До редакції звернувся перший заступник міністра фінансів УРСР В. П. Тейтов з проханням довести до відома читачів його погляд на порушені в статті питання.

У «Голосі України» від 22 травня ц. р. була захищена стаття доктора економічних наук Остапа Василіка «Інструмент у руках держави». Поза сумнівом, порушена автором тема — актуальна не лише для фаліха, а й для широкого читачого загалу, бо інтерес до фінансової становища республіки, без перебільшення, нині величезний. Тому публікацію, в якій шановний колега зробив спробу проаналізувати ситуацію, що склалася в республіці, ми вважаємо за потрібне опублікувати.

Директор формування загальносоюзних централізованих фінансових фондів на території Української РСР (млрд. грн.)

	По розрахунок О. Василіка	По розрахунок М. Тейтова	За даними УРСР за 1991 р.	1990 р.
Доходи, що передаються до союзнаго бюджету:				
податок на прибуток підприємств, об'єднань і організацій	8,9	8	3,307	8,020
податок з продажів	8,2	2,7	0,364	—
прибуток від зовнішньоекономічної діяльності	1,3	3	0,179	0,496
рентні платежі з обороту і ринні неподаткові доходи	3,1	—	0,005	0,002
надходження від переоцінки товарно-матеріальних цінностей	1,9	0,5	0,385	0,883
інші доходи	9,2	0,5	0,131	0,548
в фінансовій сумі на здійснення загальносоюзних заходів	—	—	3	—
податок з обороту	—	—	—	7,885
прибутковий податок з населення	—	—	—	3,258
Разом	54,1	20,2*	5,202	23,337
Витрати, що відраховуються до союзнаго пенсійного фонду	27,2	17,7	4,728	7,772
Перерахування до загальносоюзного фонду стабілізації економіки	—	—	3	—
Видчулення коштів за «ціновими факторами»	7,4	—	—	—
Кошти, що є у розпорядженні союзних міністерств і відомств	28,1	—	—	—
Разом	80,7	20,7	4,726	7,772
Всього	114,8	40,9	9,928	31,109

* За розрахунками на початок 1991 року сума відраховувалася до союзнаго бюджету становила в 13,9 млрд. грн. Збільшення цієї суми викликане зміною розрахуноків.

Витрати, що здійснюються на території Української РСР за рахунок загальносоюзних фондів фінансових ресурсів (млрд. грн.)

	По розрахунок О. Василіка	По розрахунок М. Тейтова	За даними УРСР за 1991 р.	1990 р.
Видатки союзнаго бюджету по УРСР на:				
Розвиток народного господарства	2,3	2	0,254	1,875
Соціально-культурні заходи	3,8	0,4	0,257	0,386
Фінансування фундаментальних наукових досліджень	2,9	0,1	0,062	0,022
Ліквідація аварій на Чорнобильській АЕС	4,1	2,3	0,730	0,785
На переселення кримських татар	—	—	0,2	0,017
Інші витрати	10,1	7	0,068	6,94
Разом	23,3	12,0	1,388	10,109
Витрати з Пенсійного фонду	14,2	20,6*	8,563	11,845
Витрати на території республіки «по лінії» підприємств союзнаго підприємства	11,3	—	—	—
Загальна сума повернутих коштів	48,8	32,6	9,951	22,054
Необхідні внески республіки на загальносоюзні потреби	25,8	—	—	—
Всього	74,6	—	—	—

* Без урахування компенсаційних виплат у зв'язку з реформою роздрібних цін.

Оскільки думка, яка червоною ниткою проходить через всю статтю, полягає в тому, що нібито «проміж» вилучення фінансових ресурсів не тільки не зменшилася, а навіть зріс. Так, автор

також вносить становити мур, за прогнозом оцінює, що лише 20,2 мільярда карбованців, тобто в два з половиною рази менше.

Далі, перерахування податку з продажів, за даними О. Василіка, становить 8,9 мільярда карбованців, а за розрахунками Міністерства фінансів УРСР, проведеними на основі обсягів виробництва продукції, капітальних вкладень і послуг населенню, — лише 2,7 мільярда карбованців. А якщо врахувати плівку, надану урядом України по цьому податку на загальну суму — 4 мільярда карбованців, то вказані відрахування Союзу скорочуються до 1,5 мільярда карбованців. Подібність, різниця між цими показниками — 8,8 і 1,5 мільярда карбованців досить істотна?

Або вжити таке твердження. О. Василік заявляє, що республіка намагається притримуватися до союзнаго бюджету прибутку від зовнішньоекономічної діяльності в сумі 1,9 мільярда карбованців. Тут постає запитання: з якого часу підприємства, об'єднання, організації, підприємства зовнішньоекономічної діяльності повинні сплачувати податок на прибуток замість податку на експорт та імпорту та ще й у таких колосальних розмірах?

А, насправді реальне становище таке: у відповідності з структурою експорту та імпорту, що становлять частину публіції, а також із встановленими з платежів поточного року ставками податку на ці операції і митних зборів надходження від зовнішньоекономічної діяльності, що зараховуються до союзнаго бюджету на території України, становлять всього 3 мільярда карбованців, тобто у 6,3 рази менше, ніж стверджує О. Василік.

Рентні платежі до союзнаго бюджету, на думку автора, повинні скласти 3,3 мільярда карбованців. Насправді ж, у відповідності з угодою між республікою і Союзом щодо стабілізації соціально-економічного становища країни, рентні платежі підприємств зараховуються в 1991 році до бюджетів союзних республік.

На жаль, на початок 1991 року митний митеру цифру — 2 мільйона карбованців, а за 4 місяці кінця 1990 року — 20 мільйонів карбованців. Таємничий автор є і прихильником розміру інших доходів — 9,2 мільярда карбованців. Хотілося, щоб так було, але, на жаль, на Україні в 1990 році доходів всього 3,46 мільярда карбованців, а за 4 місяці кінця 1990 року — лише 1,31 мільярда карбованців. Насправді ж, збільшення їх до 9 з липником мільярдів карбованців, тим більше, що цілий ряд цих платежів, як йому добре відомо, з цього року зараховується до місцевих бюджетів (податок з торговельно-сервісних прибутків, податок із споживчої кооперації та громадських організацій союзнаго підприємства).

Надходження до союзнаго бюджету від переоцінки товарно-матеріальних цінностей (1,8 мільярда карбованців) також явно завищені. На жаль, за 4 місяці 1991 року вони становили лише 305 мільйонів карбованців і більше надходжень не очікується.

Планою довільно поводиться автор і з даними про позабюджетну централізацію фінансових ресурсів України. До союзнаго Пенсійного фонду він зараховує 2,2 мільярда карбованців. Насправді, виходячи з визначе-

ного Основними напрямками економічного і соціального розвитку республіки фонду заробітної плати, на який проводиться перерахунок на соціальне страхування, і тарифу на нарахування у 26 процентів, до союзнаго фонду може бути зараховано всього близько 17,7 мільярда карбованців.

Наступний термінологічний пильний для студента економічного факультету, бо незрозуміло, про які кошти в сумі 26,1 мільярда карбованців, що знаходяться в розпорядженні союзних міністерств і відомств, говорить автор. Якщо мова йде про платіж підприємств союзнаго підприємства до централізованих фондів, то такі фонди складаються з коштів, на яких немає. Якщо ж маються на увазі ресурси самих підприємств, то вони мають користуватися ними централізовані, бо це суперечить діючому союзнаму і республіканському законам про підприємства. З якими такі кошти повністю залишаються у їх розпорядженні.

Цікаві твердження О. Василіка являють помилку. Йдеться, вочевидь, про те, що за союзнам бюджетом зберігся податок з централізації і інших підприємств, на яких підприємства економічних наук, що з 1 січня 1981 року податок з обороту змінюється на податок з прибутку, уряд республіки вже повністю передається до Пенсійного фонду.

Серйозні сумніви викликає реальність суми видчулення коштів за ціновими факторами в розмірі 7,4 мільярда карбованців.

Якщо відсутня асказане, то в 1981 році з фінансових ресурсів республіки було централізовано 113,8 мільярда карбованців, як це стверджується в статті, а лише близько 41 мільярда карбованців.

Дивно, що в автора не викликала сумніву ця сума — 113,8 мільярда карбованців. А якщо ж автор не знає розмір національного доходу України за 1980 рік — 117,7 мільярда карбованців, то чому фінансові ресурси республіки — 118,8 мільярда карбованців. Тут, як кажу, коментарі зайві.

Якщо ж автор себе О. Василік обругує багатим розміром коштів, що одержує республіка з союзних фондів. Він називає суму — 48,1 мільярда карбованців. Якщо це було справді так, то Україна одержала б з центру майже на 8 мільярдів карбованців більше, ніж передавала йому. Однак у дійсності згідно з конкретними розрахунками України одержує у поточному році 32,6 мільярда карбованців, тобто на 16,5 мільярда карбованців менше, ніж стверджує автор. До речі, згідно з розрахунками О. Василіка, внески республіки на загальносоюзні потреби (оборона, управління та інші) становлять 28,8 мільярда карбованців. Фактично ж цей показник нижчий майже у 3 рази.

У кінцевому підсумку чисельно Український центр становить лише 6,3 мільярда карбованців, а не 64,7 мільярда, як говориться в статті О. Василіка.

Якщо ж висновок можна зробити? Що припустило доктор наук О. Василік, задля до України потягнути центральні кошти? Про професійну безграмотність не йдеться, адже науковий метод дослідження соціальних явищ запитання: а чи не думав шановний автор публікації (Закликання на 4-й сторінці).

Засновник —
Верховна Рада
Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР 233042
Київ, вул. Мостовая, 4

ТЕЛЕФОН
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

принятими —
444-02-11

Відповідальний
секретар —
444-72-43

Заступник
кореспондент —
444-66-23

ВІДДІЛИ:

парламентський —
444-84-52,
444-85-64

літві — 444-82-05,
444-79-51

економіки — 444-88-07

аграрники — 444-86-18

міжнародні —
444-67-20

оздоров'я —
444-88-55

соціально-підприємств —
444-88-55

екологів — 444-88-59

культури — 444-86-18

спорту — 444-88-08

інформаційні —
444-61-13,
444-86-20

Історії України —
444-88-62

вісників-підприємств —
444-88-52,
444-88-55

реклами — 444-88-44

бухгалтерії —
444-88-59

Газета виходить
3 рази на тиждень.
У вівторок на 3 сторінках.
У середу, четвер,
п'ятницю та суботу
на 16 сторінках.

Постанова Президії Верховної Ради Української РСР ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ УРЯДУ, ПРИЙНЯТИХ ЗА ВИМОГАМИ ШАХТАРСЬКИХ КОЛЕКТИВІВ

У зв'язку із зверненнями представників шахтарських колективів, які брали участь у страйку в березні — квітні 1991 року, Президія Верховної Ради Української РСР постановляє:

1. Встановити, що з ініціативи трудових колективів аугільних підприємств в разі необхідності згідно з чинним законодавством можуть створюватися тимчасові робочі групи для контролю за виконанням рішень уряду, прийнятих за вимогами страйкових колективів.

2. Рекомендувати трудовим колективам підприємств аугільної промисловості, Республіканський рад профспілкових працівників аугільної промисловості України, Незалежний профспілкові галузі відповідно до Закону

Української РСР «Про підприємства України» (Української РСР) — визначити органи, який представлятиме інтереси кожного трудового колективу.

Надати цим органам право громадського контролю за виконанням прийнятих урядом рішень за вимогами страйкових колективів.

3. Рекомендувати трудовим колективам підприємств

аугільної промисловості відповідно до чинного законодавства, подати Кабінету міністрів Української РСР пропозиції щодо форм власності і господарювання своїх підприємств метою забезпечення їхньої господарської самостійності.

Голова Верховної Ради Української РСР
КРАВЧУК
м. Київ, 29 травня 1991 року.

яка дозволить колективам користуватися результатами своєї праці.

Кабінету міністрів Української РСР узагалом і ці пропозиції, при необхідності анести на розгляд Верховної Ради Української РСР.

Голова Верховної Ради Української РСР
КРАВЧУК
м. Київ, 29 травня 1991 року.

ОСНОВНИЙ ЗАКОН НАШОЇ БУДУЩОЇ

ПОНИ «ВЕРХИ»
НЕ ХОТІЛИ...

«Пишемо» нову Конституцію України

Хоч будь-які інформаційні впливи на суспільні процеси мають обмежені й обмежені ймовірний характер, але в поточних періодах введення такого важливого документа, як Основний Закон республіки, федерації, конфедерації або співдружності, помітна позитивна або негативна роль альтернативних поглядів і варіантів структури. Ціло зрозуміло, що існує вплив цих альтернатив на результати життєдіяльності і визначити заздалегідь до остаточного прийняття Конституції, то це мало б можливість уникнути деяких фатальних помилок, руйнувань, спричинених ними.

Методи і засоби кількісної оцінки закономірностей динамічного зв'язку між практичними параметрами законодавчих актів і фактичними проявами у сферах економіки, національно-соціальної політики, екології, прогресивна наука знає не тільки має, а й знаходить їм актуальне застосування. Відгалуження «Римського клубу», міжнародний валютний фонд, Всесвітній банк реконструкції і розвитку, координаційна група Кісінджі для міжнародних факторіальних вимірів та оптимізації. Задаючи фундаментальний розрахунково-аналітичний розробку, який вплив серед інших факторів справляють чини у країні законодавчі основи, на соціально-економічну віддачу інвестицій. Якщо структури конституцій досліджуваної держави переважно не мають загальних даних для побудови динамічних радів і матриць, з допомогою яких можна оцінити вплив законодавчих актів або інших положень основних законів. Справді, ємо-бутьні обчислення в наших країнах, тому певну користь дають й аналітичні розрахунки. У всякому разі, загальні напрями типових закономірностей мають бути включені без великих похибок.

Застосовуючи типові ймовірності статистичної статистики та ЕОМ, автор на

рубелі, 60-х — 70-х роки по-справжньому вплив якості та оперативності статистичних матеріалів, документації народногосподарського планування, постанов партії та уряду з господарських питань на діяльність галузей і окремих виробництв. «Верхи» негативно оцінювали ці ініціативи, і доводилося проводити «випільні» дослідження. Так чи інакше, методика і схеми обчислення інформаційно-матеріальних взаємодій були розроблені, апробовані і почали використовуватися... за кордоном. Накази й міліційні розшуки оцінки і цілісності правових корекцій своїх дій суб'єктами підприємництва, бізнесу і політики...

«НОВУ ХАУ»

Що стосується такого вузького завдання, як моделювання впливу конституційних параметрів на життєдіяльність суспільства «монтаж конструкцій» хомічної конституції, то ця робота проводилася автором на самодіяльних засадах. Як в якому разі не можна сказати, що виконані обчислення мають бути механічно перенесені в структуру нових конституційних актів. Із великим розмах типових ознак щодо груп аналогічних держав, надто багато специфічних не підпадають під загальні смислові категорії, рік і навіть місяць... Але як кількісна підмога у законотвірній роботі депутатів суверенних республік знайдені співвідношення можуть бути корисними.

Для формування типової групи держав, що є статистичними аналогами України за деякими основоположними ознаками (територія, кількість населення, природні умови тощо), зроблена відповідна оцінка і вибірка на території Європи, Азії та Америки. Вибірало 37 держав з різним політичним ладом і конституційними нормами, що варіюються. По цьому набору вводиться найкраще оцінка доцільності ряду основоположних принципів.

Визначеність конституційних положень, що закріплюють пануюча якоюсь однією ідеологією і партією (X₁);

проголошення президентської республіки, або іншого конституційного устрою (X₂);

виборність президента безпосередньо народом або органом законодавчої влади (X₃);

однопалатність або неопалатність органу законодавчої влади (X₄);

професіоналізм, непрофесіоналізм або змішаний характер виконання обо-

в'язку депутатами органу законодавчої влади (X₅); здійснення влади на місцях представниками державної адміністрації, що приймають, в центрі або на принципах об'єднаної організації, без втручання влади або імперативної форми визначення виконання цього органу законодавчої влади (X₆);

самостійність кабінету міністрів або його підпорядкованість президенту (X₇); наявність суду присяжних (X₈);

існування спеціальних судів, які не входять в судову систему держав (крім судів громадських, товарських, офіцерської честі тощо, які діють на принципах моральної відповідальності (X₉)).

Включення прокуратури в систему правдошу або введення її за рамки цієї системи (X₁₀).

Окремі, майже всі, набір альтернатив, наді мною, який, у певній сумі, сумують депутати. У більшості випадків вони не знають, до чого приведе через місяць, рік або десятиліття ідеологізація або деідеологізація конституції. Вибір президентської або імперативної конституції, а також конституційного устрою тощо, тільки побудовані в динамічній ролі і матриці факторів відомості про вплив або відсутність («і» або «не») тієї або іншої ознаки. Її проміжне значення, характерне для груп аналогічних держав. І здійснені математичне проектування цих конституційних факторів-аргументів (X₁) на результати життєдіяльності суспільства (Y₁), можна судити про середню перевагу або небажаність окремих елементів конституції. При цьому як еталонні результати, за знаком (+, —) і силою впливу, на елементи конституції, її елементи, вказують показники суми національного доходу, що припадає на одного громадянина (Y₂), кількості економічних проблем (Y₃), власності (Y₄) і природного багатства населення (Y₅).

МАТЕМАТИКА — КОРОЛЕВА ПОЛІТИКИ

Автор виступає лише в ролі звичайного виборця, незалежно запрошеного нинішніми властями до обговорення конституційних рішень, і, як ніхто не зобов'язаний, але він не зобов'язаний на язвучі політиками сум розрахунково-аналітичних висновків. Однак не можна виключити і таку випадковість, що хтось із депутатів зацікавиться не тільки методикою і схемою розра-

хунків, а й результатами обробки аналітичних матриць.

Тому не зайве буде включити в статтю хоча б один а приклад такої результативної інформації (див. табл. 1).

Цей приклад відображає результати машинного виконання, розшифровки та інтерпретації впливу конституційних параметрів на життєдіяльність суспільства з лагою відставання на чотирі періоди, тобто через п'ятиріччя після прийняття нового Основного Закону. З усього відомо, п'ятиріччя — це той оптимальний строк, упродовж якого підлягає відновленню і зміцненню справляти зв'язки, впливи і залежності між елементами конституційної структури (X₁) і соціально-економічними показниками (Y₁). У тих випадках, коли історичні і надійні співвідношення немає, а таблиця і немає значення коефіцієнтів регресії. А коли співвідношення проявляються з аналогою/імовірністю безпомилкового прогнозу, у відношенні кількості таблиці ця цифра є. Нагадаємо, що цифрове значення коефіцієнта регресії показує, на скільки своїх одиниць змінує значення функції (Y) при зміні факторів-аргументів (X) на одну його одиницю вимірювання. Виходячи з будови функцій, кожен одиниць виміру потребує обчислювальної інтерпретації.

Таблиця 1
Коефіцієнти регресії у факторів-аргументів X₁ — X₁₀ на результати життєдіяльності суспільства Y₁ — Y₅ матриць з лагом T

Y	X	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁
Y ₁	-148	61	-19	27					-230			
Y ₂	-6	-7	13				22	-3	-17	-2	6	
Y ₃	-6	-11				-3	-8	-2	-18	13	4	
Y ₄	-2	3				-1	-1					

Виявлялося, що через п'ятиріччя від найбільшої кількості конституційних альтернатив найбільше покращується кількість злочинів проти особистості і власності (8 і 7), а від найменшої — покращується показник показання показання (4). Це є найбільш істотними і надійними співвідношеннями, що характеризують якість суспільних законодавчих актів. Потрібно зазначити кожний конкретний зв'язок.

Навіть то, чимат, який професійно зазначається методами методів ймовірностей і математичної статистики, може помітити, що найбільше зменшення питомої величини національного доходу (Y₂) викликають самостійність кабінету міністрів (X₇) і наявність консти-

туційних положень, що закріплюють пануюча якоюсь однією ідеологією і партією (X₁). Окремі, щодо тієї типової групи держав, котрі розглядаються нами як середній аналітичний показник, їхні позиції доцільніше закрити конституцією підпорядкованості кабінету міністрів президенту та деідеологізацію конституційних положень.

Втім, слід одразу ж відзначити і суперечливість даного заходу. Розглядаючи таблицю 1 по тих же стовпчиках X₁ і X₂ вниз, ми бачимо, що самостійність кабінету міністрів має окремі бажані прояви в соціології, зменшуючи (порівняно з варіантом підпорядкованості президенту) кількість злочинів проти власності, ідеологізації конституційних положень, дещо зменшуючи кількість злочинів проти особистості. «Образованість» всієї подібної тези, вжиття і синтезу, можна знайти оптимальну структуру Основного Закону, який найбільше позитивного впливу на суспільну життєдіяльність. Ось де надзвичайно широкі поле застосування політичної мудрості народних обранців, зобов'язаних методами і засобами прогресивної науки! Якщо вони завершать розгляд тих самих таблиць, то по тих самих стовпчиках X₁ і X₂, то будуть категорично відхилити самостійність кабінету міністрів та ідеологізацію конституції, бо це веде, крім усього іншого, до

зменшення природного приросту населення, до скорочення «кількості» життя у тих самих державних аналогах. За аналогом ісправданішеннями конституційних факторів-аргументів і суспільствозначущих функцій можна зробити попередні висновки про риси «об'єктивно» хороших конституцій:

— це положення мають бути деідеологізованими; найважливішими конституційних устрій президентська республіка;

— деякі співвідношення засідати конституційного органу законодавчої влади;

— хоча це викличе певне зростання злочинів проти особистості, є підстави вва-

жати, що це є найбільш оптимальними співвідношеннями.

Закріплення на 7-8 стор.

ТОЙ МУРУЄ, ТОЙ РУЙНУЄ...

На Львівщині Шевченка завжди вшановували як Батька нації, з глибокою синівською любов'ю. Одні освячені іменем Кобзаря травневі дні були затьмарені прикрими подіями, які засвідчують невірність деяких снів. У місті Яворові демонтували пам'ятник першому депутату Верховної Ради УРСР Марії Мацько, яку вбили бандерівці 1947 року. То була робота жінки, селянки, далека від політики. Вона вирощувала хліб і захищала, як уміла, людей. З важким серцем дивилася я кадри аматорської кінострічки, яка зафіксувала одну із сторінок «національного відродження» — демонтаж пам'ятника. Робітники комунальних служб лівно добувають кайлами бетон і пояснюють:

— А ми що? Ми — рабсила. Нам веліли — ми робимо.

Так вони і сказали: «Рабсила».

Жінка, що проходила поруч, скрушила похитала головою:

— Що зробиш, коли кожному щось заважає. Таке ніякого життя.

Як на мене, то ніщо нам

Сєсь тобі й маєш

так не заважає, як ця «рабсила», «раб-дух», «раб-звичка». Чи не оці кайдани спричинили рішення місцевих органів влади демонтувати пам'ятник Марії, аби вивільнити місце для Тараса, для Шевченка? А Батька ніхто й не запнтав. А якщо запитали, він, мабуть, відповів би з гіркотою: Мій боже милий, як то мало Святих людей на світі стало. Один на одного кують Кайдани в серці. А словами Мадоточиними устами Цілюються...

У тому ж Яворові напередодні Зелених Свят невідомі алови зки підірв і виорі дві міськкому партії. Двома днями раніше в Шевченківському гаї у Львові згорів історичний експонат: хата, в якій загинув розвідник Микола Кузнецов. Анонімні палії повідомили по телефону, що вони у такий спосіб помсталися за смерть одного з організаторів ОУН Євгена Коновальця, який загинув від рук кадебістів. Юнаки в масках, які кинули нещодавно попіл вікна Львівсь-

кого міськкому компартії пляшки з горючою рідиною, не пояснили, за кого і кому вони мстилися. Хоч довкола було чимало людей. Невловні «месники» (на жаль, невловні) провокували не зна кого бо на першому поверсі цього приміщення на проспекті Шевченка розміщені служби радянських органів. Члени незареєстрованої ультрарадикальної молодіжної організації — Української націоналістичної спілки не приховують своїх антипатій до демократів і до органів місцевої влади зокрема. Та вони не визнали своєї причетності до вищезгаданих подій... Слідство триває...

Втім останні дні травня були виповнені не тільки руйнівними акціями. На Зелені Свята у селі Ясенівому Бродівського району урочисто відкрито пам'ятний знак жертвам другої світової війни. Зокрема воїнам, які загинули у відомому «Бродівському котлі». На мітингу було сказано, що ініціатором спорудження знака були члени Львівського студент-

ського братства. Його голова Марія Іващишин поіформувала мене про те, що кошти на спорудження знака виділило братство, а також місцеві жителі, які зробили свої пожертвування. Виконавцями проекту також були студенти і місцеві робітники.

Голова обласної обласно-конкретної Вячеслав Чорновіл заявив на брифінгу, що органи влади до спорудження знака зовсім не причетні і що подібне самоправство слід на майбутнє унеможливити.

На стелі, що височить за селом, немає ніякого напису. Зате є емблема дивізії СС «Галічина».

На Зелені Свята наш народ поминає померлих і загиблих. На панакхиді в Ясенівому було віддано данину пам'яті жертвам війни. Історія формування і загибелі цієї дивізії є трагедією нашого народу, однак наслідки розійшлися у політичних оцінках цієї сторінки історії. Одні говорять про жертви, інші — про героїв, «патріотів».

Оксана ТЕЛЕНЧІ, власний кореспондент «Голосу України». Львівська область.

ЗІЙШЛИ З «ГЕНЕРАЛЬНОЇ ЛІНІЇ»

Депутатські форуми

19 травня 1991 року в Сімферополі була установа конференція міжнародної групи «Громадянський форум Криму» (ГФК). У ній взяли участь народні депутати різних рівнів із Сімферополя, Євпаторії, Феодосії, Сак, Джанкою та інших міст і районів Кримської АРСР.

Головний підсумок конференції: створення політичної опозиції у парламенті відновленої автономії республіки й на місцях. У ГФК об'єдналися представники нових політичних сил півострова, опонентів Компартії України, депутати від якої — більшість у Верховній Раді Кримської АРСР і місцевих Радах. Були прийняті програмні документи: «Положення про міжнародну групу «Громадянський форум Криму»», «Звернення міждепутатської групи ГФК до народних депутатів Рад різних рівнів і громадян Криму». Обрано координаційну раду ГФК та її співголів.

У «Зверненні», зокрема, говориться: «...ми, народні депутати Рад всіх рівнів змушені відмежуватися від політики і ршень, які проводяться комуністичною депутатською більшістю в Радах, не поділяємо відповідальності за них, заявляємо про свою політичну опозицію. Тільки вибори і представницькі органи влади Республіки Крим на багатопартійній основі, вільне підприємство, пріоритет особи перед суспільством і державою, соціальний захист наших громадян, рівне самовизначення всі народів можуть змінити обличчя Криму зробити нас багатішими і кращими. Дай

те цей шанс своїм дітям і онукам. Комуністична ідеологія не повинна панувати в Криму».

Виступаючи проти «кеокомуністичного ренесансу», який, на думку ГФК, відбувається в Криму під маскою «специфіки району», опозиція півострова звинуватила Компартію Криму в перетворенні Рад в ширму для своєї політики, у монополізації засобів масової інформації і закликала громадян зробити все, щоб «повернути півострів на шлях розвитку світової цивілізації».

Володимир СКАЧКО.

Мал. Олександра ДУБОВСЬКОГО («Євро-ІКС»).

ЗЕЛЕНИЙ ДОЩ

Про що говорять

Днями вік щед्रो випав на Київ, і, як ведеться в таких випадках, одразу ж пішли чутки — кислотний, шкідливий, і, взагалі, допоки все це триватиме?

І справді, допоки дощукулятимуть ці настири дощі? Головний синоптик Українського гідрометцентру М. Кульбіда спочатку стримано заспокоїв мене із зеленим дощем.

— Щороку, між іншим, навесні бувають такі дощі. І в цьому нема нічого дивного, — сказав він. — Ряско ці-

туть дерева, квіти, тож злітає пилок, особливо, хвойний, от вам і зелений дощ.

— Так він же й корисний?

— Ну, цього я не знаю...

— Тоді скажіть, будь ласка, що нас чекає у найближчі дні?

— Погода поліпшуватиметься, опади поступово зменшуватимуться. Словом, через 2—3 дні потеплішає.

— А яке літо буде?

— Прогнозів на все літо поки що нема. Щодо червня, то його середньомісячна температура буде у межах норми. Втім, на більшій частині України дощі все ж очікуються.

Тож, шановні громадяни, як бачимо, розслабитися нам не варто. Погрітися — погріємось на сонечку, а що до парасольової поради: тримайте їх під рукою, на жаль, увесь червень.

Інтерв'ю взяла Людмила БАРАНЕВИЧ.

Телеграфним рядком з Хмельницького

ТРАКТОРОМ НА ВАРТОВОГО

Тракторист підсобного господарства Хмельницького радіотехнічного заводу Б. Сєньс так «завправився» перед виходом у поле, що повіз свого «броньовика» на штурм військового об'єкта Хмельницького гарнізону. Навіть окремий вартовий не отямив тракториста. Довелося солдату знімати з плеча автомат. Трактор з «веселуном» розбирається компетентні органи.

Є ТОВАРНА БІРЖА!

Облвиконком, головне територіальне управління матеріально-технічного забезпечення державного УРСР, обласне управління «Маркетторг» та агропромисловий комітет заснували Хмельницьку товарну біржу. Вона буде постійно діючим олтовим ринком промислової продукції й товарів народного споживання.

НОВА ПОЛІКЛІНІКА

У Зарічному мікрорайоні обласного центру споруджено нову поліклініку, яка щоденно прийматиме 1.200 хворих.

СВЯТО МИСТЕЦТВ

Три дні у Хмельницькому тривав другий Республіканський фестиваль дитячої фольклорної творчості, в якому взяли участь понад 100 колективів України, гості з Білорусії, Росії, Узбекистану, Чечено-Інгусії. У програмі — народні свята, вистави, концерти інструментальних ансамблів.

Михайло ВАСИЛАШКО, власний кореспондент «Голосу України».

Лист до р

Д Ж 3 КА

Хочу попередити, що Джу то не сенсативна Джу, дід, от до мого різні предмети металу, а й сірники і во це рокив п'яти літ з медздрі поїхати на с старий, нуди Екстрасенс

Зап

Збірна СРСР у. 4:0. Відбір ліонату Європ травня. Стаді 20 тисяч г Ш.-Д. Петрес

Господарі му складі: У Кульков, Мос 74), Галямін, личенко, Кан ков, Колнави неєв, 46).

Гол забив Михайленко (84), Алейник

Наша ком зустрічі, не з грому з блиск сь воне, зроз ка — аутсай групі. Переми лівств планува то не сумнів гості тех.

Отож, у одні щось р жали ім. Я та згадали ми бол гості. А с великі маста та ще й заз в наших хлоп не викликало гував на ті арбітр, лочаст двома жовти

Наша збірн могу, та щ вим рахунком слід розсилат компліменти, що її супері кажучи, лосе

Після цього СРСР очолил цю:

СРСР Італія Угорщина Норвегія Кіпр

Наступний л пі відбудетьс вежці лрійм Збірна СРСР нок проведе вагі.

Позавчора не цікава по му місті Бері ний матч Ку чемпіона.

(Белград, Югославія) (Марсел

ТЕЦЮ ВЗЯТО, ГЕРОЇВ» ШЕ НІ

фортець, взяли!» — стверджує злочинно-музей Одеського округу, який кам'яними грацілодобовою недавньої Через дах! му, з терит до якого му... Але ж няється! Історичні недоразки кулеметів жуть, зброя щось там ось зпсова- Але ж прак- до не святі іноді зброю

примудряються робити просто вдома, від гвинтика до шпильки. Тож готовий кулемет чи автомат куди легше довести до бойового стану. Ясно, що не заради розваг являлися злочинці на таку крадіжку. Чи вдасться спіймати тих невідомих «героїв»?

Наша газета вже не раз писала: злочинці активно озброюються, і слід звести наівце їхні шанси. А скільки ще «учбової» зброї по школах, вузах, музеях — практично без охорони й нагляду...

Георгій ВОРОТНЮК, власний кореспондент «Голосу України». Одеса.

УЄ, ТОЙ РУЙНУЄ...

СЬ ТОБІ Й МАЄШ

...як й «раб-
...каждий сприя
...місцевих
...демонструва
...оби виступи
...Тараса, ніго
...Батька ніго
...Айон заши
...мдіюва би

...як й «раб-
...каждий сприя
...місцевих
...демонструва
...оби виступи
...Тараса, ніго
...Батька ніго
...Айон заши
...мдіюва би

ЕРАЛЬНОЇ ЛІНІЇ»

те цей шанс своїм дітям і синам. Комуністична ідеологія не повинна панувати в Криму.

Виступаючи проти «неомоноістичного ренесансу», який, на думку ГОК, відбувався в Криму під маскою «специфічн району», опозиція півнострва звинуватила Компартію Криму в підставленні Рад. Ці ширшу для своєї політики, у монополізації засобів масової інформації і закликала громадян зробити все, щоб «повернути історичні на шлях розвитку сивоїтної цивілізації».

Володимир СКАЧКО.

Мла. Олександра ДУБОВСЬКОГО («Боро ІКС»).

Й ДОЩ

орять

...їти, тож зали
...длення дощ
...де й корис-

...я не знаю...
...тіть, будь лас
...у найбільш
...пошшувати
...поступово
...Словом,
...потенціал
...о буде?

— Прогнози на все літо
поки що нема. Шодо червня,
то його середньмісячна тем
пература буде у межах нор
ми. «Втім, на більшій частин
і України дощ все ж очіку
ється».

Інтер'ю накла
БАРАНЕВИЧ.

ського брительства. Ного голову
Маріана Івановича пошкре
мував мене про те, що ко
шта на спорудження знака ви
дилось брительство, а також
місцеві жителі, які зробили
свої похвально-виступи. Викона
вцями проекту також були
студенти і місцеві роїтники.

Голова обраної облас
конкомі Виселас Чорновіл
заявив на брифінгу, що орг
ни влади до спорудження
знака зовсім не привчили
і що подібне самопарств
слід на майбутнє унеможли
вити.

На стил, що височить за
селом, немає ніякого напису.
Зате є емблема дивізії «С
«Галичина».

На Зелени Свєта наш на
род поминне померших і за
гробни. На панахиді в Існо
вому буді відідав дяку
пам'яті жертвам війни. Істор
ія формування і загинелі
цієї дивізії, є трагедією на
шого народу, однак надалі
розповсюдження у політич
них оцінках цієї сторінки ізо
сті. Одні говорили про жер
ти, інші — про героїв, «пат
ріотів».

Оксана ТЕЛЕНЧО,
власний кореспондент
«Голосу України»
Львівська область.

Телеграфним районом з Хмельницького

ТРАКТОРОМ
НА ВАРТОВОГО

Тракторист підсобного
господарства Хмельнич
чини, заводського трактор
заводу Б. Сєвєс так за
правився перед вихо
дом у поле, що пові
сало «броньоване» не
штурм військового об
ста Хмельниччини гер
мізовано. Навіть окре
вартового не отримав
терміста. Довелось сол
дату змінити з півней
автоматом. Тільки в «ка
сєвєс» розбирають
компетентні органи.

Є ТОВАРНА
БІРЖА!

Обліжкомом, головне
територіальне управлі
ння матеріально-техніч
ного забезпечення Держ
постачу УСРС, обласна
управління «Маркет
трості» та агропромис
ловий комітет заснували
Хмельниччину товарну
біржу. Вона буде пості
на діючим оптовим ри
нком промислових про
дукцій і товарів наро
дого споживання.

А НОВА ПОЛІЛІНІКА

У Чернігові мікрорай
ону обласного центру
споруджено нову полі
клініку, яка щодня при
ймає понад 1.200 хвор
их.

СВЯТО МІСТЕЦЬ

Три дні у Хмельнич
чину тривав другий Рес
публіканський фести
валь дитячої фольклор
ної творчості. У вчор
ня зняли участь понад 100
колективів України, гос
ті з Білорусії, Росії, У
кравени, Чехословаччи
и. У програмі — на
родні свята, вистави,
концерти інструмент
альних ансамблів.

Михайло
ВАСИЛІШКО,
власний кореспондент
«Голосу України»
Львівська область.

Лист до редакції

ДЖУН З КАЛІНІВКИ

Хочу попередити редак
цію, що Джун з Липовця
— то не сенсация. Це я
Джун, дім мені 76 років. І
от до мого тіла члїються
тілі предмети, не тільки з
металу, а й олівці, ручки,
сирники і т.д. І навіть
це роки в'ять мою. Призиди
ла і медларду, пропонував
поїхати на експертизу, та я
старий, куди мені вже їхати.
Експертським стану на тому

Оксана ТЕЛЕНЧО,
власний кореспондент
«Голосу України»
Львівська область.

Футбол

Запланована перемога

Збірна СРСР — збірна Кі
пру. 4:0. Відбірковий матч чем
піонату Європи. Москва, 29
травня. Стадіон у Лужниках.
20 тисяч глядачів. Суддя
Ш.А. Патраску (Румунія).

Господарі виступили в
всому складі: Ворон, Чернішев,
Кульков, Мостовий (Кузнецов,
74), Геліамі, Шелінов, Михай
лівський, Івановський, Алейни
ков, Коліганов, Юрен (Кор
нев, 46).

Голі забив: Мостовий (20).
Михайлович (51). Кульков
(84). Алейников (87).

Наша команда, виходячи
на зустріч, не злякалась до
щого з блискавкою. Не бо
лась вона, зрозуміло, й су
перника — ентузіаста третьої
лігги. Перемога наших фут
болістів півувалася, і в ній
ми не сумніваєм. Мабуть,
і гості так.

Отже, у цьому послідку
однієї своєї робини, інші за
няли й. Як і не зрозуміло:
чи взагалі вилоті грати у
футбол гості. А от те, що во
ни — важливі аспекти бити по
ногах, та ще й заду, захоплені
в наших хлопців, і в гравців
не викликало. Суворо про
являється і не похвалює
арбітр, почувствуючи грубі
адома жорсткими картками.

Наша збірна здобула пар
амоту та ще 6 паремоси
вн рахунок. Ага, гадю, не
слід розпатити на її адресу
коментарії, врештучо, те,
що її суперником буде, і во
кажучи, посередня команда.

Після цього успіху збірна
СРСР очолила турнірну таб
лицю:

	В	П	О
СРСР	3	1	0
Італія	2	0	2
Угорщина	2	0	2
Норвегія	2	1	6
Кіпру	0	0	2

Наступний матч у третій
групі відбувається 5 червня.
Норвежці приймають Італію.
Збірна СРСР черговий по
сидок проведе 28 серпня в
Норвегії.

Позавра відбулася же
одна з наших подій. В італійсь
кому місті Барі проходить
фінанс матч Кубо європейсь
ких чемпіонів. «Црвона з
вездя» (Бларед, Югославія) — «Олі
мпікс» (Марсель, Франція). 5:3

світ. А на цьому я допома
гаю лише собі, бо друзі
сміються з діда. Повадо
ую навколо голови. І вона
перестав боліти. В цю мить
з долонь підшавує якийс
незрозумілий тепло.

Захворіла в мене нога,
діагноз — тромбоз, по
чала боліти і поступово
червоніла — від гігн до по
зовичих колінь. Я тоді
завірив хворе місце, не те
що гадати, а так, на відстані
одного санітару від ноги
промацую рукою. Гов-д
дєлька разів провів, бачу,
нога стихає. Так кожного
дня я роблю, і через два тиж
ня нога перестала червоні
ти, стало тепліє, навіть заре
не болить.

Знакотно вам фоті — ф
ототрафувал сам себе.

Про себе: живу я зараз не
в Калінінці, а тільки родом
звідтїля. Пенсіонер, учасник
Вітчизняної війни. Інава
діл III групи. Живу на Лу
ганщині. Кедов Олександр Дмит
рій. Призначено членом
Правління чомесь руське,
але і чистий українець.

Віншує вашу газету, чи
тако. Подобається ваші
виступи. Так і пишніть надалі
жінку-журналісту. Декому
це не подобається, але їх
має.

Бувайте здорові!

Оксана КЕДОВ.
Красний Луч,
Луганська область.

Погода

31 травня — 1 червня

У Києві очікується
холодніший день, ніж
вчора. Температура
повітря 15-20 градусів.

ХРИСТИЯНИ
ПРОТИ ХРИСТИЯНИ

Святковий ривок Дня
Києва ознаменував
масовою подією-зйом
ками вірусних греко-не
хотиків та православних
за право престопа мо
насти Андрійської цер
кви. Греко-католики, до
речі, мали дозвіл міс
цевим властям. Слєво
бо, обіймаєш без жерг...

Оксана ВНОХ.

Погода

31 травня — 1 червня

У Києві очікується
холодніший день, ніж
вчора. Температура
повітря 15-20 градусів.

ХРИСТИЯНИ
ПРОТИ ХРИСТИЯНИ

Святковий ривок Дня
Києва ознаменував
масовою подією-зйом
ками вірусних греко-не
хотиків та православних
за право престопа мо
насти Андрійської цер
кви. Греко-католики, до
речі, мали дозвіл міс
цевим властям. Слєво
бо, обіймаєш без жерг...

Оксана ВНОХ.

Погода

31 травня — 1 червня

У Києві очікується
холодніший день, ніж
вчора. Температура
повітря 15-20 градусів.

ХРИСТИЯНИ
ПРОТИ ХРИСТИЯНИ

Святковий ривок Дня
Києва ознаменував
масовою подією-зйом
ками вірусних греко-не
хотиків та православних
за право престопа мо
насти Андрійської цер
кви. Греко-католики, до
речі, мали дозвіл міс
цевим властям. Слєво
бо, обіймаєш без жерг...

Оксана ВНОХ.

З Києва — археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

У Київському музеї
російського мистецтва
відкрито виставку «Пан
тікалей. Життя Боспор
ської столиці. Любима
і масові заворушув
робочий час — стра
мійські, демонстр
— можуть подивити
на те, зашлиплив
діа
цества, на «терор
якого вперше в історії
нашої країни відбу
постовні раби».

Археологія — політика

АГОВ, ХАЗЯЇНЕ!

Серед питань, що визначають зміст приватної власності на землю, а отже, і характер земельних відносин у цілому, чільне місце посідає питання про купівлю-продаж землі.

За його позитивне вирішення висловилося 54,6 відсотка громадян, у тому числі 33,4 — за вільну купівлю-продаж, а 21,2 — за ці дії під жорстким законодавчим контролем. У той же час 27,5 відсотка висловилося проти будь-яких форм купівлі-продажу землі, а 17,8 своєю позицію не визначило.

Найбільше супротивників купівлі-продажу землі у Південному (46,7) і Центральному (42,0) регіонах, а найбільше прихильників у Західному (61,7 відсотка, у тому числі 52,1 за вільну купівлю-продаж, а 29,6 — під законодавчим контролем).

Показники по інших регіонах істотно не відрізняються від середніх по республіці. Немає помітних відхилень від цих показників і в розподілі відповідей громадян, що проживають у містах, селах або в селищах міського типу.

Як видно з наведених результатів соціологічного дослідження, переважна більшість (66,9 відсотка) громадян УРСР вважає припустимим приватну власність на землю, хоча різниця між середніми регіонами (Західний — 90,3, Центральний — 51,9) становить майже 40 відсотків. Ці ж регіони є поділяючи і в негативному ставленні до приватизації землі (Західний — 0,0, Центральний — 35,6), які істотно відрізняються від середнього по республіці (16,8 відсотка).

Щодо умов приватизації землі, то тут

майже дві третини громадян (60,9 відсотка) за найбільш пільгові й вигідні умови землі у приватну власність, а решта або за невеликий викуп і лише невеликий десятих частині сплати її повної вартості. Найбільш розбіжності тут між Західним (65,1), Південним-Західним (61,3) та Кри-ським (52,5) регіонами.

Помітна диференціація поглядів спостерігається щодо того, хто має бути розпорядником землі. Майже всі (близько тих, хто вважає, що яким має бути Радянська влада, а решта — не менше і радосні (22,5). Дещо різні позиції з цього питання займають, з одного боку, жителі Західного (63,4) та Південно-Західного (63,4) регіонів, а з другого, — Центрального (34,4) та Східного (34,7).

Більшість громадян (54,6 відсотка) висловилася за купівлю-продаж землі у тій чи іншій формі (23,4 — за вільну купівлю-продаж, 31,2 — під законодавчим контролем) і лише 27,5 — проти. Найбільше прихильників купівлі-продажу землі у Західному регіоні (61,7), а найменше у Центральному (42,0).

Наведені вище регіональні розбіжності, на нашу думку, не дають приводу для сумнівів щодо загального результату, близького значення. Це погляд на приватизацію землі, за передачу її у приватну власність безкоштовно або за невеликий викуп з правом купівлі-продажу; значна частина (42,1 відсотка) обирає розпорядником землі Рад народних депутатів.

Володимир ОСОВСЬКИЙ,
Володимир МАТУСЄВІЧ,
Володимир ВОЛОВЧУК

Сьогодні ми пропонуємо вашій увазі закінчене матеріалу, написаного за результатами соціологічного опитування, проведеного групою соціологічних досліджень при Секретаріаті Верховної Ради УРСР. Початок цього матеріалу ви можете прочитати в попередньому випуску «Суспільного барометра» (СВН України, № 99 від 24.05.91 р.).

Фото Юрія Слава САНЧИН.

Соціолог інформує

ЩО ХВИЛЮЄ КІЯН

Непріклиці киян соціологами було проведено телефонне опитування кількості 300 киян. Що ж хвилює людей сьогодні, які проблеми, на думку опитаних, треба вирішувати в матеріальній сфері?

Економіка та реформи цілком привабливі теми. 65 відсотка опитаних; питання укладання Союзного договору, суверенітету УРСР, захист її національних багатств — 13,7 відсотка; козний десятих частини назвали: правові проблеми торгівлі, працевлаштування, пенсійні, житлові проблеми, проблеми стосунків у сім'ї, нарешті, екологічні.

Редакція газети в своїй матеріалів приділяти більше уваги названим проблемам і буде надалі прислухатися до побажань читачів.

Крім цього питання, що хвилює опитаних, ми з'ясували, з чим читачі хотіли б зустрітися на шпальтах газети. Було названо 25 прізвищ депутатів Верховної Ради УРСР, громадських діячів республіки.

Найбільше голосів набрав Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук. Хоча в одному з останніх номерів газети ми опублікували статтю з результатами спілкування з ким громадяни республіки по-справді вірили, але гадали, що такий діалог був не останнім.

Друге і третє місця посіли пражер-термісти УРСР В. Фоміч та голова Комісії Верховної Ради УРСР з питань народної освіти і науки, академік І. Юмашевський.

Редакція планує задовольнити інтерес читачів і запропонує до розмови названих народних депутатів.

Сектор соціологічної інформації «Голосу України».

Розвинулися нині люди. Особливо після 2 квітня. Ціні таять, що голова їде обертом. А дехто із прохотців ще й тоді передірає. Саме в цьому році. Правда це чи ні? Кому вірити? Дехто вже нікому не вірить і понаїдається, виключно на власні сили. В селлах це більш-менш стабільність, а от у містах... Як проголосити бачилим, сім'ю? Та ж запитання дедалі частіше постають перед трудящим людом. А дехто й справді замислюється: «Моніжко, дійсно похороно з толоду? Так чи ні? З такими запінтаннями звернувся до предстванівки наспівного селянства. І ось які відповіді доведоса почути.

Михайло Соколов, механізатор колгоспу імені XX з'їзду КПРС селами Тетяна. Другий рік на задоволенню відпочивати. На бідність не скаржусь. 132 карбованці пенсії, жаб, похоти, шомисями в ногощі одер

ДІКИ ВІД ЧОРНОБІЛЬСЬКОГО КОЛЕКСУ

У лютому цього року в Америці проходили роботи на радіо під назвою «Громадська думка та проблеми атомної енергетики». На запрошення Фонду Джонасона та Національного Академії наук у цих нарахав вільну участь і радянські соціологи, енологи, журналісти.

Серед запрошених був заступник директора Інституту соціології АН УРСР, кандидат наук Микола ЧУРИЛОВ. Розмовою з ним ми пропонуємо вашій увазі.

Кор. Микола Миколайович, чому саме нас запрошують до Америки? Яке ви маєте відношення до проблеми атомної енергетики?

— У 1982—1983 роках група, до складу якої входили соціологи Н. Пашина, З. Голубаха і я, провели соціологічне дослідження в Прип'яті. Результати опитування були викладені в монографії «Людина в екстремальній виробничій ситуації», яка, хоч була написана «економічною ювкою», є на сьогоднішній день унікальним твором. Дослідження засвідчили високий рівень соціально-психологічної напруги серед населення Прип'яті, незважаючи на будівництво станції (деякі роботи виконувалися інженерами). На підставі результатів опитування ми подали доповідь у ЦК КПУ, Київський та Прип'ятський міськвиконкоми.

ЗІ СЛОДУ НЕ ПОМРЕМО

жую по 170—200 карбованців. Вдома жінність тримає: птицю, свиней, 20 сотон городу з дружиною (теж, до речі, пенсіонеркою) обробляє. Так що дітям нічим допомагати. Але підстав для хвилювання є, вони, звичайно, не на голому ґрунті виживають. Хочу сказати різницю про те, як люди

стенача за роботою парламенту по геліозору, думаю, що більшість і меншість просто спороваються між собою, дехто й політичний напілз заробляє гучним декларативним промовою. А от у корні всіх наших діл ніхто не спить поспину. Здається, ту саму більшість

і меншість зососи не обходять, що значна частина задово, прийняті Верховною Радою республіки, не справляються на місцях, існують тамтешнього владою. А селянство ян не підводило, так і не підведе. Ми нагодуємо горілля, і депутатів, хоч і впродовж часом нас до них ніхто не обирають.

Наталія Кравчук, Герой Соціалістичної Праці, голова колгоспу «Україна» села Стадний Біляничського району.

— Снажу коротко про себе. З чоловіком усе життя на фермі працюємо. Заробляємо, ян зможеться, достатньо. Але від домашнього го-

вель соціологічне дослідження у Ровенській та Хмельницькій областях, де силалося напружене становище наслідки будівництва атомної електростанції. Дослідники засвідчили, що існує пряма залежність між поінформованістю та ступенем довіри до атомної енергетики, тобто чим більше люди знають про стан справ на атомних станціях, тим менше вони довіряють атомній енергетиці. В нас ця проблема не вирішена.

Кор. Микола Миколайович, розв'язати, будь ласка, як проклади наряди з проблем безпеки атомної енергетики і як вирішити на Заході проблему поінформованості населення про стан справ на атомних електростанціях?

— Розмовляючи наряди в Неваді, ми побували на різноманітних об'єктах атомної енергетики, в тому числі на атомному полігоні. Зустрічалися з енологами, психологами, які займаються формуванням громадської думки.

Щодо служб інформації на атомних електростанціях. В Америці на це витрачають великі кошти. При-

підставі ніколи не відмовлялися. Це, як відомо, дає додатковий прибуток. І дехто значить. Чи по год наряди на якусь нестабільність. А навіть у нашому сел помітні контрасти: один осясє блино багаті, другий з року в рік багаті. В чому ж причина? Відно живє той, на мою думку, хто ледачує. А в селі працює працювати від рання до смерання.

А ян бүтн горілляни. Думаю, якщо спрацює Земельний кодекс, якщо селу нададуть реальну допомогу абсолютно всі, якщо ми нарешті зрозуміємо прописку і стину гроші потрібно не розподіляти, а заробляти, то справи п'яуть на лад. Тоді місто може покластися на стабільні ринкові ціни, а не так, як маємо сьогодні. Вони просто відшунуватимуть людей.

Записав Валерій ЛАЗАРЕНКО, власник кореспондент «Голосу України».

ром, маленький станції всього з одним реактором у Києві (штат Вісконсин) виділяється 10 мільйонів доларів на рік на ліквідацію наслідків. На ці кошти постійно випускаються прес-бюлетені, адеофільми, подається інформація, причому достовірна. І навіть на стаціонарній інформації та муніципалітеті штату, де розташована станція, організовують екскурсії. Будь-хто може прийти і поцікавитися станом справ на атомній станції та одержати інформацію. Адже саме на його кошти станція збудована, працює зарди нього. Спробуйте не прийти на нашу станцію і поцікавитися станом справ, та з листів відповідей я не румачимусь.

Нам потрібні такі інформаційні служби. Від цього залежить: збудуємо ми чорнобильський комплекс чи ні, бути атомній енергетиці чи не бути.

— Спасибі вам!

Розмову провела Івеса ЛАНОВСЬКА, прес-секретар сектору соціологічної інформації «Голосу України».

зразку. Тоді два-три відсот-
ки грошаків з'являються

двурентпр 'МП «РАМ».

двурентпр 'МП «РАМ».

БІЛЬ «ЗАМОРОЖЕНИХ» ІНТЕРЕСІВ

Учора закінчилися французько-німецькі переговори на вищому рівні. Президент Франції Ф. Міттеран і канцлер ФРН Г. Кольт в останній день країн після перемовин обговорювали проблеми оборони та інші питання. За словами офіційних представників обох країн, після перемовин керівники Франції та Німеччини, як і раніше, не заперечують проти участі Президентів СРСР М. Горбачова на зустрічі «великої сімки», але підкреслюють, що хотіли б бачити зм'якшення чого-то чомусь від цієї зустрічі радянський Президент.

Головною і демократичною фронтовою війни у військовій сфері є війна за умови ухвалення керівників скінтоного режиму, аналогів, щоб вони задоволювали потреби своїх громадян. Якщо вони не виконують цієї вимоги, проти них буде вжито необхідних заходів. Фронт зв'язування Ефіопії, незважаючи на домовленості між повстанцями про спільне управління країною, проголошення сьїх сепаратистичних урядів у Північній Ефіопії.

Президент США Дж. Буш виступив з ініціативою щодо скорочення збройних сил в Європі. План президента передбачає припинення постачання, виробництва та виробництва ядерних ракет, а в набуттєвому — повну заборону ракетної зброї в цілому регіоні. План захищає п'ять головних політичних принципів військової тактики — СРСР, США, Великобританія, Китай і Франція встановили нові обмеження на продаж самої зброї та технологій її виробництва.

Від прикордонного Чона до першого містечка сусідньої Угорщини — рукою подати. Деякі міста допомагають один одному, запрошують гостей на свята, навіть весілля разом справляють — молодим кордон не перешкода. Сильними зв'язками долають проблеми, які викликали на виробничих.

Так, колись закінчилися на прохання колег із Заходу отримували їм колись для теплової, бо в угорців не було відповідного обладнання. (Один такий верстат коштував тоді 400 тисяч марок). У свою чергу, загоди допомагали закарпатцями запасними частками до локомотивів, матеріалами до них.

Завдяки прикордонній торгівлі відбуваються продуктивні та промислові асортименти наших магазинів. Через обмінні операції в області виростило чимало об'єктів, споруджувалися будівельними. Впроваджені цілий ряд прогресивних технологій у виробництві, аграрній і інших сферах господарства країни.

Сьогодні все це припинилося. Намаму перед через руйнівні зміни, що сталися в Східній Європі. Угорщина перебралася на ринку виключно конвертованою валютою, ми зі свого боку заборонили бартер. Ділові контакти поступово згортаються. Цілий ряд імпортерів перевезень зменшили майже наполовину. Різко впадо транзитне транспортування вантажів через Угорщину в СРСР та країни Заходу. І закінчилися по обидва боки кордону опинилися на грані безробіття.

Щоб зберегти хоча б окремі частини, і в Чоні, і в Загоні вимушені були відправити людей у відпустки, навіть за грошей. Разом, і трохи розширюється трудівництво пенсійного віку. Але це тимчасовий вихід зі становища. А далі?

— У нас є цілий пакет пропозицій. Як б могли становити обставинам, покласти ПІ на втраченій позиції, — говорить мер міста Загоні Тібор Байор. — Та заварити, і наслідки цієї угоди Чона, через певні політичні та економічні обставини не в змозі відшкодувати на які. А кому ж, як не нам, відшкодувати колішні зв'язки? Сам Бог велів...

А тим часом в мірію Загоні з проханнями посприяти збереженню спільних підприємств, кооперативів, торгових центрів звертаються з

далекої Баншпрі, Росії, Молдови. Не обминають місто й німецькі бізнесмени. Мало не щодня зустрічаються вони з Тібором Байором.

На Заході добре розуміють, що найкоротший шлях до СРСР лежить через Угорщину. Тому, приміром, італійський концерн «Еропейскі» бізнесменів» вже запропонував створити єдину супер-автомобільну, яка б з'єднала Португалію, Іспанію, Італію, Францію з Грецією, Східною Європою, З'їдну з планом, один з її розгалужень мала б пройти через Будалест на Іван-Кіт-Одесу, Вієнну з Апеннін вже приступили до впровадження задуму. Єдине питання залишається відкритим: чи підтримають ідею на Угорщині?

Цікарились люди не тільки заїхати. Заїхалися навіть у далекій Америці. ПІ представники вступили у переговори з мережею Загоні про спорудження тут сучасного торгового центру типу лінгвистичного Гостиного двору. Планували звести міст сьїх міст Північної частини Угорщини, що за лічені хвилини конвертовану валюту можна буде обміняти на будь-яку грошову одиницю світу.

— Ми готовімося до вступу в дію валюту Загоні про вжиття і в разі не будівництва збору для обслуговування як дехто гадає, — з усмішкою говорить Тібор Байор, — а спорудження готелів, кемпінгів, ванальних, нашої інфраструктури тут.

Мер переконаний, що з наданням права вільного в'їзду на кордоні в СРСР існує «вільний» не стане. Наважливим, проблем подібного характеру поминає. Бо маючи вільний в'їзд на кордоні, люди жодного знання, чому зможе полатати «туди» і звідна, і післязавтра, — на жаль й не тільки місте прохання. Нині проханням громадяни з своїм паспортом може їхати в будь-яку державу земної кулі. За єдиним винятком — до Радянської СРСР.

— І в цьому найбільший парадокс, — продовжує розмову мер. — Зокладити за кілька кілометрів один від одного, масою численних рі-

них, дрібля, велика частина населення розмовляє угорською мовою, а щоб зустрітися, треба пройти через ряд бюрократичних формальностей. Причому обумовлених не нашою стороною.

Неповернення з оформленими візами документів супроводжують і закарпатці. Коли ж приїдеш «чаринне» коло їх оформлення, нові аналізи на мікробіологію чекають на контроль-попусковому пункті. Черга перед шлагбаумом сягає п'яти кілометрів, а то і більше.

— Здебільшого там і не їдимо до Чона, — констатує Тібор Байор. — Бо повернення додому забирив в нас години сім-вісім, плюс кілька років життя. Це — справне самоубійство.

Попри це КПП справді дають потребу капітальному ремонту, якщо не повного переобладнання. Назріла необхідність у побудові нового кількісного мосту через Тисю і реконструкції старого — вузького і єдиного, який з'єднує дві країни. Для відкриття нормальних умов роботи митникам та прикордонникам. Але ці суцільні підпорядковані безсервісності Москві, а та не поспішає з вирішенням наслідків проблеми. Мовляв, який цим займається місцеві органи влади. Але як у чергах перед КПП стоять не так закарпатці, як авторитетні з усього Союзу. Більше того, вони заважають області історично збагачені: вивозять продукти і товари, паліть, хоч жодних лімітів цензу на це не виділено. А економіки! Треба бачити, як ситтєвизла залишаються після автомобілів.

Розвантаними Чосеньки КПП могли б пункти спрощеного переходу. Але після непродуктивного до кінця останнього року рішення зоминьного прісма Р. Ріккова про їх закриття вони діють у чергів силі, чим викликають серйозне невдоволення по обидва боки кордону. На думку більшості населення, не варто було наважуватися до цього крайнього кроку. Замість нього доцільніше вбачалося навести у справі електричний порядок. Не плано зробіть це й тепер. Наприклад, видати ноємому жителю Закарпаття 12 в'їздів до паспорта на рік. І хай розпорядяться ними на власний розсуд.

17 серпня в угорському місті Марія Почва відбувається велике релігійне свято. Очікуються приїзди на свято Папи Іоанна Павла II. Багато учасників з адміністрації мають намір поїхати 10 тисяч віруючих Закарпаття. Угорська сторона вже тут не має необхідності для прийняття гостей. Видно, на релігійні основи краще взаємоорієнтовані.

Ваш карді справді унікальний, — наголошував у розмові з мною Тібор Байор. — Чому ж ви не використовуєте надані природою можливості для економічного, соціального розвитку, зростання добробуту людей? Чим я їм даю на те, щоб поїхати? Трагедія наших пращів про нашу неорієнтованість, господарську труднощі, багатовікітуні бюрократичну залежність.

А Тібор говорить про можливість Загоні провести до Чони прямою дорогою, так само, як Ужгород та навколишні села. ПІ в маєтності кількості не має, докидається заміном. Завдають про сили, які до урешті заповнені продуктами, а умови для їх реалізації — хоча б в Закарпатті — відсутні. Пропонує створити цілісні перерони мільярдів, але через Чон в обмеженій кількості, вивозити чимало і зберігати в міста Союзу м'ясо, птиця, напівфабрикати тощо. Доки дадуть до пунктів призначення чимало і зберігати. А чому б не переробити сировину прямо на кордоні і відправити вже готову продукцію?

А Загоні хоч заставити відкрити у Чоні місний магазин, причому з доступними цінами. Проте за виручення карбованих хотіли б закуповувати тут же від господарств чи приватних осіб свіжого торгуні і тим чином чимало високі ціни на неї на власному ринку. Невже не можна санкціонувати подібні ідеї?

Ще довго розмовляли ми про варіанти взаємоінтегрованого співробітництва. Загдулося кабеліне телебачення, спроби Тисю, обмін діловими інформацією, багато іншого. І з кожим словом у мене карават бль за невикористані можливості, «заморожені» інтереси двох народів-сусідів.

Микола ГОРВАТ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Чон — Загоні — Ужгород

Інформ-шоу

Фотоінформація

ПІТН НА РИНОК ІЗБЕРНОТНІС

З почуттям «глибокого занепокоєння» живуть і працюють громадянські і службові правопорядку польського міста Краків. Бо на місцях, що широким масштабом торгівлі загальною зброєю. На жаль, займаються цим наслідком радянським громадянам, які продають на «барзаволас» міста найкращі боєвої пістолети й автомати Кашахнікова по три-чотири мільйони злотих за штуку.

Підпільна торгівля зброєю — вважана проблема для багатьох країн, з нею намагаються боротися. Але в комерційній сфері, навіть місце пустим не буває.

КРАІНА ШОКОЛАДУ

У минулому році кожний швейцарський жителю споживав шоколаду. А взагалі в Швейцарії було продано 108 882 тонн цього солодкого продукту, що становить третину всієї виготовленої шоколадної продукції. Третина, що залишилася, пішла на експорт у 110 країн світу, серед яких на Німеччину припадає 20 відсотків усього експорту (і місце), США — 9 відсотків (і місце).

СЕНАТ ЗАХИЩАЄ ЖІНОК

Сполучені Штати займають провідне місце в світі за числом злочинів щодо жінок. На сьогоднішній день представники слабкої статі в Америці виходять з-під 3-міліардного населення, виступаючи на службах у сенатському юридично-

му комітеті конгресу США, впливовий сенатор, голова комітету Джозеф Байден.

Посилаючи на дні спеціального доповіді комітету, Байден зауважує, що кількість зафіксованих досі рекордно рівня в 1990 році. За статистикою, кожні шість хвилин в країні виступає загалування. Однак, констатував сенатор, неясно над жінками не розглядається серйозні органи превентивну боротьбу з іншими злочинами.

Отом, Дж. Байден запропонував сенатському комітету розробити законопроект, який передбачатиме на федеральному рівні повну стримування покращення за загальнування. Більшість законодавчих та представників американського конгресу, виступаючи на службах, підтримали сенатора.

ІДЕШ НА РИНОК — ОДЯГАЙ КРАВАТКУ

[Закріплення]

Початок на 1-й стор.

Кажуть, що правда, буцімто нічого в нас нема...

Стверджую — є. І продаж — вільний, тільки потрібно бути юридичною особою й про якісь там держини забути. На го́бо вискакується: ЕОМ, 600 штук. Брокер дає знак: беру. Інший питає: скільки? Чим уся закінчилась, не знаю. Бо підшоє серйозний чоловік і попроси звільнити пліощу — нічого, що преса: це ж бо біржова ама (або біржовий кошик)? І від туди будь-кому, крім посередників, суворо заборонений.

А маклер уже має достатні повноваження, аби представляти на біржі інтереси свого клієнта, укладати угоди від його імені. Й коштують одні маклерські місця «сьогод» 70 тисяч карбованців — для великого підприємства це не сума. Проте саме в цьому найістотніша розбіжність між базаром, де розна бабця лічить

копійчину, і радиским ринком. Аякже, чому це ще якімсь брокерським конторам відсоток платити — краще своїх мати!

До того ж можна за інших умов і домовитися якось неофіційно. Хоча за це й каравати. Та що там це покарания! Вже у перший день роботи УУТБ з неофіційних джерел довідався, що 1000 тонн базаму, які були виставлені на торги під першим (І) номером, пішли «наліво». Так, це можливо навіть тут. Як! Брокер-продавець, розповідають, продав їх по 550 карбованців за тону, хоча пропонували всі 600. Тобто, мабуть, існувала попередня угода, до змісту якої не докопався. Можливо, це неправда. Хоча, чому б і ні!

Адже ця біржа — закрита. Тобто діє переважно в інтересах державних підприємств та Держпостачу УРСР, яких посідає серед 39-ти засновників перше місце. Там навіть боротися за якісь копійки, коли

можна про все мирно домовитися?

До речі, представники держпідприємств теж це знають. Саме ця спілана публіка переважала на урочистому відкритті. Придбавалась пончо.

— Хочемо продати радіоенцирговальну апаратуру, а купити сировину, матеріали. Що вийде — подивимось, адже це тільки перший день торгів. Проте вже сьогодні можна сказати, що біржа — саме те місце, де визначається реальна ціна на тон чи інший товар, — розповідає М. Добросок, заступник генерального директора ВО імені С. П. Корольова.

— Те найголовніше, — вважає він, — бути причетним до створення цієї важливої ланки ринкової інфраструктури. Заходи вибудовують, адже неважко: все — від цехів до промислового стану — купува-

ти можна на біржах і спільнуватималось з суміжними лише тут, але через брокерів.

І все ж першого дня торгів було винесено понад 500 каменів товарів, багато з них зникли собі нового власника. На черзі — відкриття біржі лід відомо Кабінету міністрів, яке має потім переорієнтуватися на торгівлю цінними паперами, тобто стане першою фондовою (а це — визначальний рівень ринкової розбудови) на Україні.

Але це потім. Сьогодні ж: ЕОМ — 600 штук, відкостетини — 450 штук, уайт-спірит — 50 тонн, кислота соляна, кнополеті сірчані... Справжній базар, але охайний. Хто казав, що в нас нічого немає!

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

НПБ

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО

тературні, куди б увійшли історичні документи, архів українських діячів і письменників, ненадруковані твори видатних українських письменників, автографи діячів і письменників, стародруки, мапи географічних місцевостей і міст України, матеріали генеалогічні і геральдичні тощо і пам'ятки ре-

Отже, сьогодні необхідно створити комісію, яка проводила б роботу щодо виявлення та повернення на Україну архівних, музейних, церковних, бібліотечних та інших культурних цінностей, що зберігаються за її межами.

Сергій ЛАВРЕНЮК.
Фотоколаж
Михайла САЧКА

Сергій ЛАВРЕНЮК
Фотоколаж
Михайла САЧКА

з Мар-
Болжаче

АЛЬНОСТІ!

[ічня ц. р.] відповідає Київська

вивід ві-
вироб-
овання під-
ного значно
рудуючих
onstrуєть-
обництва з
екологічно
цело-
тики. Однак
залиша-
1990 році
інвест» ос-
она карбо-
Це ставить
планових
екологічно
да.

мікатів, то
вирішується
м очищення
од, що ут-
таті про-
ротного во-
дильності з гра-
них і ливне-
такої очи-
вкнидати
оїму. Стічні
ся підпри-
ки в меліо-
(річку Дар-
лі через ка-
міпро, скла-
бічних мет-

шенням вн-
іської РСР

«Про охорону атмосферного повітря», Правил дорожнього руху, рішення міськвиконкому № 411 від 16.05.1989 р. «Про заходи щодо зменшення шкідливих викидів автотранспорту в навколишнє середовище» у транспортних цехах заводу хімікатів і виробничого об'єднання «Хімволокно» є відсутність належного контролю за дотриманням вимог ГОСТу 17.2.2.03-87 щодо вмісту шкідливих речовин у відпрацьованих газах автомобілів з карбюраторними двигунами. Немає контролю за рівнем димності автомобілів з дизельними двигунами. Карбюратори й паливні насоси високого тиску не plombуються.

За результатами перевірки до дисциплінарної відповідальності притягнуто директора заводу хімікатів О. Нікішенка та директора Київського виробничого об'єднання «Хімволокно» А. Мальчевського, а також інших винних службових осіб. Внесено представлення щодо усунення виявлених порушень природоохоронного законодавства.

Олександр БАБИКОВ,
київський природоохо-
ронний прокурор.

чинаються
акції. Хо-
яси, що
не слово

будівлі і
льній кол-
Таду КПРС
гологічних
будівництво
земляних
знаходять-

Огляд листів

ОЧЕТЬСЯ ВІРИТИ

а це оз-
визначення села
визначення села
для тва-
зничаться
ліянки. 80
лища стане
жертвою

дин з авто-
листа, —
ови холгос-
М. Але від-
Звертався
Ради Ми-
Той сказав,
що зробить
ового В. М.
депутата
юшка В. Л.
ніхто і ні-
ти. Був на
районної
го А. П. і
лів не одер-

написали
ра району,
вою до ста-
від не отрн-
недоцільно
Неарозу-
де не анти-
то що таке,
ж керівни-
робота? Не-
сних споруд
не забруд-
не середо-

надійшов
атської об-
підписалися
Томашук,
Загарович,
багато ін-
ти; за пові-
надійшло з

кою звісткою. Надмірна експлуатація вже й так завдала величезної шкоди карпатським лісам. Не один десяток років пройде, поки вдасться загоїти рани, заподіяні природі Карпат, і то за умови, що лікування зайнятися одразу, не відкладаючи на завтра. «Погодитися з такими велетенськими рубками, — пишуть автори листа, — це все одно, що дозволити добити хворого, перш ніж почати його лікувати».

Рахівці охороняють ділянки карпатської природи, які згідно з законом вилучені з господарського використання. Але наявність таких ділянок не забезпечить нормального екологічного ситуації в регіоні, якщо природа за їх межами використовуватиметься нерационально. «Ми, — продовжують автори, — підтримуємо протест об'єднання «Закарпатліс» проти збільшення рубон лісу в Карпатах і закликаємо підтримати цей протест усіх справжніх патріотів карпатської землі».

Тривога за екологічний стан, за те, що відстанється від старших молодшого покоління, змусила взятися за перо ветеранів Великої Вітчизняної війни С. Сияшинна та М. Лужняна з села Вікно Заставківського району Чернівецької області.

«У нашому селі, — пишуть вони, — вкрай складна екологічна обстановка. При в'їзді в село з боку району та обласного центру в криницях біля Осадія Мировіслава Маноліовича та на

подвір'ї Сияшинного Миколи Степановича з'явилася вода з гострим специфічним запахом тухлих яєць, аміаку, змінна для природний колір води. Вживати таку воду для людей, для тварин неможливо».

Мешканці села попросили, щоб зробили аналіз якості води в «Чернівецьводоканалі», який розміщений на території села. Звітні повідомили, що у воді з цих криниць дуже високий вміст аміаку, солей (особливо алюмінію), хлоридів та інших шкідливих речовин.

На думку Степана Ілліча та Миколи Семеновича, вода стала такою через те, що на околиці села на віддалі півкілометра розміщено склад рідких азотних, калійних добрив від райсільгоспхімії, склад паливно-мастильних матеріалів від райпостачу. Тут же — залізнична станція, куди вагонами доставляють коагулянти для очищення води на водонасосній станції «Чернівецьводоканал».

На жаль, проблема якості питної води дедалі загрозливіше ясується на багатьох людей. Це тим більше дивно, що місцеві органи влади не завжди адекватно виявляють ризичність, а нерідко й зовсім нічого не роблять, аби зарадити справі.

«Такого ще не знала наша багатостраждальна земля України. Ми, мешканці селища Тарамське, що на Дніпропетровщині, — пише Олександр Бабенко, — принижені до крайності. Нам отруїли воду в криницях. Усі це знають, воду п'ють забороняють, а поставляти її не поспішають. Було рішення виконкому — підвозити воду до дворів. Возили, поки було ще свіже рішення. А тепер перестали возити. Може, вода в криницях «кращо» стала?».

До речі, на Дніпропетровщині гостро стоїть питання водних ресурсів не тільки у вищезгаданому населеному пункті. Підтвердженням цього є лист пенсіонера з Марганця В. Гуцька: «Бодяче писати вам листа з міста, де

люди гинуть і ще гинуть. Діти, як подивившись на них, блді, замучені, бо вони п'ють воду з Каховського водосховища. Поряд, в шести кілометрах, — Запорізька атомна електрична станція, неподалік — ТЕЦ, чи час-ціло «грає» пар, що затіняє навіть місяць і сонце. Важко дихати, голова болить».

Ще не перевелася ті, що беруть на замітку «усяких писак». Можливо, тому трапляються листи й без підпису. Зокрема, «селяни-кріпаки»

(так зазначено на конверті) Білоцерківського району Київської області пишуть про те, що відстанється тільки від радіації, а й від шкідливого заводу-гіганту, який усі свої нечистоти спускає в річку Рось, колись чисту й чарівну. «Страх на людей наводить і нове будівництво — нафтобази на землях села. Планується зведення складів мінеральних добрив тощо».

Не тільки просити, надіятися на когось, а й самим робити все можливе, щоб врятувати природу, поліпшити екологічну обстановку, — така тема чималої частини листів. І це «вселяє впевненість у тому, що позитивні зрушення все-таки будуть».

Науковий підхід, виважені пропозиції щодо врятування заповідних природних куточків України пропонують начальник Управління заповідників та інших охороняваних територій Держкомісії УРСР М. Стеценко і старший науковий співробітник Інституту ботаніки АН УРСР Т. Андрієнко.

Ми, пишуть вони, ознайомилися з Указом Президента СРСР про першочергові завдання по реалізації земельної реформи. Ним передбачається вже в першій половині цього року провести інвентаризацію земель, які використовуються нерационально. Проте досвід останніх років свідчить, що відстань від указів до втілення їх у життя досить значна, а шляхи звивисті й тернисті.

На жаль, тривога небезпідставна. Природоохоронні органи вже зіткнулися з прецедентами, коли цінні природні комплекси — багатства нашого народу, які належать (покищо!) до нерозораних територій, — взяті «на приціл» для передачі їх орендарям або під розвиток індивідуального садівництва.

Будь-яка країна ретельно береже свої заповідні території, пишається ними, популяризує їх уякальну цінність і красу. Американські родини, наприклад, навіть не дуже значного достатку, роками заощаджують гроші, щоб показати дітям перлини вітчизняної природи — національні парки США.

Грунтуючись на стратегії збереження екологічної рівноваги, Держкомісія УРСР разом з Академією наук республіки розробили перспективну мережу заповідних територій до 2000 року. Передбачається створити 6 нових державних заповідників площею близько 170 тисяч гектарів, 8 національних природних парків, майже 100 державних заказників. Але правовий захист існуючих природно-заповідних територій недостатній, а перспективні заповідні об'єкти взагалі не захищені від знищення. Нинішні господарі-землекористувачі поспішають вирубати, осушити, забудувати. Саме ці землі найімовірніше можуть увійти до категорії «нерационально використовуваних».

«Хочеться вірити, — пишуть М. Стеценко і Т. Андрієнко, — що земельну реформу будуть здійснювати люди сумлінні, з державним мисленням. Чи житимуть на землі український орлан-білохвіст, журавлі, чорні лелеки? Чи побачать наші діти орхідеї, ковила, тасмичні реликтові папороті? Сьогодні це залежить від нас».

Хочеться й нам вірити, що природу буде врятовано. Інакше...

Володимир ОЛЕФІРЕНКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Фотолаж
Михайла САЧКА.

РЕДАКЦІЯ
ГАЗЕТИ — УРА!

З великим інтересом прочитали під рубрикою «Екологія» статтю «Букет» Даринці».

Думаємо, що її із вдячністю сприйняли мешканці Дарниці, оскільки написана некрикливо, але будить думку, змушує шукати шляхи вирішення складних проблем збереження природи та поліпшення навколишнього середовища.

Хочемо висловити велику подяку спеціальному кореспондентові «Голосу України» за те, що глибоко розібрався в цій непростій проблемі, кваліфіковано поставив її перед громадськістю республіки.

Валентина ДЕПУТАТ,
Олексій ЗУБАЛІЙ,
доценти Київського політехнічного інституту.

ЧИ СПРАВИТЬСЯ
МІЛІЦІЯ?

Екологічну міліцію буде створено у Фастові на Київщині — згідно з рішенням Київської Ради народних депутатів, яка на черговій сесії розглядала проблеми захисту природного середовища.

Окрім численних екологічних бід, що турбують нині всі регіони республіки, тут окреслилися й люті бідні власні: порушення санітарних вимог (шум, викиди в атмосферу шкідливих речовин) заводом «Червоної Жостери», засмічення й руйнування берегів річки Умань.

Оскільки дійових заходів для виправлення становища ще не знайдено, то міська Рада постійно тримає в лолі зору і ці питання.

Віталій ІЧНЯНЕЦЬ,
Фастів
Київської області.

БУЛЬД

Постановою УРСР № 5000 1974 року ландшафтний Вінниччини відносно територіально-канського зв'язку — один з областей. Єдиним відомим прикладом цікавішими знахідками.

І раптом зв'язка: тут земельній та початися будівництво шляхово-машини № 122 Південної лінії.

У листі-клересу Ради М від 16 листопада залізничники казник як мінус-всього не м'яса. Тому й не рубати, сті нових дерев справді ж б'ється небезпечно усіх тих дивом упійманих. Адже ці де саме притові стежки чинуючі.

На всіх від погодження «тиснуть» загалом: адже це мобільні.

Могилів-полян, які виявляють зазначені, годі, але ще вість місцеві дити справу

Т

Я люблю Івенець-Подільський заповідник, родина історична тут можна вночі в двох різних в двох різних

Тв на околицях завжди гіркий смутком м'ять приходить на шкільній деревній Поміт вулкан Везувія земля і вчорним пожежним спешити пам'ятка. Бо сьогодні, м'янь-Подільський менш стрімкий спокійніш жерла трьох труб цементні цеві жителів своєму — Т. кон. І в нас острах. Адже і паров в нестогні тони огню, вгледую, сірчоточо.

Отож не випадає то йде дощ, ла сорочка, а не хтось під Та не тільки пожежним камі зувлю. Ота день наповню трапляє всього живої дорожній зелі парка стають на це суцільний блок. Все є стрімким хворювань, у ракових.

Звідки ж і Проектна по 600 тисяч рік зросла дтонн. Отже, льшилася і вних викидів динаміку за

31 травня 1991 року, № 104.

На злону дня

ЗАМАХ НА КОМП'ЮТЕРСТВО

Напевно, більшість батьків оцінить технічні особливості комп'ютерів, якими на уроках Інформатики користуються їхні діти, не так уже й легко. Особливо всі ми через обставини, що склалися, уразилим хворобою Інформатики школярою. До того ж, електроніка — наш рідніш. А комп'ютеризація — це щось із прекрасного майбутнього.

Проте хотілося б повести мову саме про невідлате. Причиною цього стало відкриття, яке я для себе зробив: випадає уроки з Інформатики... шкідливо для наших дітей. Бо комп'ютери, з чимими ними працюють школярі, небезпечні для їхнього здоров'я. Під час занять у комп'ютерному класі навколо ножиної машини виникає сильне електромагнітне поле. Проходив учитель, крутився, повернувся учень, перегорів стрічку у п'ятихвилинний лід, що адже відбувається в цей момент, мов магнітом, притягується до екрана монітора. А дитина, яка знаходиться за півметра від дисплея-боркеша повітря, перекреснене зварювання плавильних чистин-камі.

Спеціалісти твердять, що на тілі же відстані від комп'ютера напрута електричною полем становить 20 тисяч вольт на метр. А це в сумі з випромінюванням електронів призводить до значної іонізації повітря, зменшення кисню, що, звичайно, позначається на самопочутті дитини: вона швидко стомлюється, підвищується тиск, сучється зір. А уявіть, наскільки це небезпечно для школярів! Нито-

мирської, Чернівецької, Київської областей, де майже до того ж є радіоактивний!

Однак цивілізований світ даєди вирішує цю проблему — винаймає спеціалістів, захисні екрани, які безпосередньо проблем можуть зарешити цім та іншим комп'ютерним бідам. Тому можна зрозуміти осясти, які, побачивши торік на одній з комерційних виставок у Ровно персонал цивільної комп'ютерної класу IBM PC/AT виробничого заводу обчислювальної техніки міста Баньська Бистриці в Чехо-Словаччині, одразу ж захотіли їх придати. Але як?

Один із варіантів — зрозуміти не в рамках міжнародної угоди на умовах товарного обміну між УРСР і ЧСРФ у так званому «сировинному ланцюгу». Тобто, частину вартості сировинних поставок з республіки словаки покриваються товарами народного споживання, а частину електронікою й обчислювальною технікою. Ціна комп'ютерного класу тоді становить 16—21 тисяч доларів США, тобто у 4—10 разів нижче від ринкових ціл.

На початку року вже відбулася зазначена розмова спеціалістів з електроніки, працівників Міністерства народної освіти республіки Баньської управління народної освіти, народних депутатів України з чехо-словацькою стороною. Головадир Мольва, заступник генерального директора підприємства з ланцюг зовнішньоекономічних зв'язків, що підписав неабиякий авторитет Бан-

ськогобистринського заводу обчислювальної техніки, знайшли певний рівень світу, від яких він одержує комплектуючі елементи «Самсунг», «Епсон», «Сі Ретт», «Колорадо», «Поляріс».

Чехо-словацька сторона з змозі поставити 20 тисяч комп'ютерів на рік, це приблизно від тисячі класів. І нині вже готова змонтувати 700.

Звичайно, слухати такі проєкти людям, до болю знайомим з проблемами комп'ютеризації шкільної України, було закидало. Адже лише четверта частина навчальних закладів республіки працює на комп'ютерних класах. До того ж нинішня ситуація електроніки відстає від світового рівня щонайменше років на десять. А тут ще й незадовільні одици щодо санітарно-гігієнічних умов, низька надійність, програмна несумісність тощо. Тому учасники зустрічі нічого не лишилися, як направили лист до Ради Міністрів України з пропозицією розглянути можливість виключення комп'ютерів з ЧСРФ до «сировинного ланцюгу».

О, як би хотілося тут радіально аргументувати: «Нарешті! Нарешті угоду укладено! Нарешті, в школах республіки з'являться комп'ютери! Сучасні. Надійні. Безпечні. Нарешті зникли прогалини в поставках чехо-словацької техніки. Комп'юси сучасні! Історично електроніку «перейняли» дорослі. І цей «хтось» у всіх сил покладе тиснути, щоб вона не з'явилася в шкільних кабінетах України».

Хто ж цей «хтось»? Вла-

дів під час телефонної розмови з заступником начальника відділу зовнішньоекономічних зв'язків Ради Міністрів України П. Серовим, який сказав:

— Ну для того, скажіть, нам зовнішні обчислювальні машини з-за кордону, чимось масово перевиробляють вітчизняних на кийсьому «Електронікаш»? Тим більше, що вони краді, ніж імпорт.

Звичайно, для чого? Але ось кілька міркувань щодо стіву вітчизняної електроніки.

— Я не спеціаліст у цій галузі. Але, представляючи чорнобильський комісію, сказав Володимир Пшовоштин, народний депутат республіки, заступник голови Комісії Берковий Дмитро Укринський, чорнобильської катастрофи, — насамперед, враховуючи безпечність комп'ютерів для здоров'я дітей, я не вважаю, що в Україні заарпонує такі машини. Я, мовбуть, доводив до цього. Проте, до того ж, хоч би скільки, відомо доведеться чекати. А тому, до того ж, ось такі: відомо прийнято Закон про мови, а наші електроніки й досі не «начинають» комп'ютери української мови. А в школах ми тільки поцікавляємося, чи можливо це, то вони вже через місяць проконструювали машини з українською азбукою.

— Комп'ютер класу «Пішук», які нам пропонує «Електронікаш» і «Електронікаш» зустріли порівняно зі світовими вимогами, — говорить інспектор-методист кийського міського В. Дементюк. — Школи, які їх приділи, не задовольні якістю роботи цієї техніки. До того ж ми домовилися про ціну 60—65 тисяч гривень, а тепер вони коштують 120 тисяч!

Володимир Володимирович вже з тою ж темою аргументує порівняльною характеристикою чехо-словацької техніки «Пішук» і банськогобистринської обчислювальної техніки. Як не сумно, але не на користь нашим комп'ютерам те порівняння.

Тут бути, що робити, коли виробники вітчизняної техніки чинять опір, але потрібне споживачу не задовольняють? Треба зважувати на чесну, відкрити конкурентів. На тіспіропробити, времті. Ад-

же за світовими нормами нині один комп'ютер припадає на 5 учнів. А в нас, тільки в Києві, на один ЕОМ працює 100—150 дітей. Частка, ризиків йосердних, дістає вистачити і словачки і киянам.

Зрозуміло, «Електронікаш», по суті, є монополіст у галузі республіки й монополіст обчислювальної техніки. І тому включення словачських машин до плану поставок в нашу республіку сприятиме захв на своє «королівство».

Адже освітані республіки підтримав академік, голова наукової ради АН УРСР з проблем кібернетики В. Михалевич, а також деякі народні депутати України, які звернулися з відповідним листом до президиума Верховної Ради. Проте й такі авторитетні клопотання не поділяли.

Стриженої керівники кийського виробничого об'єднання «Електронікаш» і собі почали шукати підтримки. І не дивно, що знайшли її. Бо ж у нас й досі не вистачає, конкурують не стільки попит, скільки сила й можливість захвати, тиску, адмініструвати, зміни вести закулісній грі.

Час же невольничий. Він вимагає діяти, щоб не вилетіти в трубу. А на полях американських ЕОМ для навчання дітей. Хоч доріг та краще вже їх купити, ніж нам сьогодні потрібна надія, на сучасна, безпечна комп'ютерна техніка. Тут не варто піднімати економічні доводи, захищати моральні доводи. На ринку кожному купувачу. Невже «Електронікаш» сподобався, що уникне цього? Дасть бог, за рік-два розвиветься справжній ринок. Що цоді стається з упертим монополістом? Застерігає, що варто подумати сьогодні...

А ми ще й досі розмірковуємо: брати чи не брати комп'ютери з захисним екраном, діяти про здоров'я своїх дітей, чи знову вкотре знехтувати? Хто, вкотре захищати моральні доводи? Королівство Юристовича й тотальної монополії.

Галина ПОЛІЩУК,
журналіст.

Фото
В'ячеслава
ПУШКАРЬОВА.

Нині на Україні з'являється чимало прикладів плетного навчання.

Бувають, за кордоном, і цікавіше галузьовою системою освіти й науки. В багатьох університетах студенти семестр навчаються, а семестр працюють — і так до закінчення курсу. Здавалось б, чому б і нам не запозичити досвід з зарубіжних колег. Але для цього необхідно, як мінімум, створити мережу робочих місць для студентів, систему інформації і розробити превали вибору.

Тут, на мій погляд, передбачена автономія, але згідно вимогам «повернення до своїх традицій», але з даними поправками. Річ у тім, що наші інститути й університети зазвичай не мають достатньо місць для студентів, системної інформації і розробити превали вибору.

Заісно, переартити радянські хрести науку на сучасні науково-научальні заклади нелегко. Але серйозний німолі не вимагає миттєво й безболісно. Тому ми не маємо насперерад потрібно провести атестування вузів. Новаостворені комісії разом з пред-

ставниками зарубіжних науково-випадкових шкіл могли б досить швидко визначити вузи, за їх ієрархію, тобто оцінити, хто є хто, і хто на що спроможний.

Другий важливий момент — наукові дослідження. Не сегонашні, а наступні. Економічні наслідки, отримані дослідниками, не публікують, забувають навіть самі науковці, робити науку, зупинити науку, не зазначаючи лекторів-пропагандистів, перешкоджають у такому ж чи наві працюю стеноматів, ніж науки дослідників. Визначно коби економічну науку. Нині економісти асх нашіх суверенних республік поминають гірші події штурмового поділу популізму, ніж неспівісність і соціалістичну. Економічна наука базувалася на догмах, та все ж на її основі колись існувало співтовариство економістів-професіоналів. Тепер, щоб виникти, доводиться оволодіти неолікарістичним, економічними енологічними передвига-

ми в сучасній світовій економічній думці.

Зачепаю, за ронів п'ятдесят у нас не з'являється свої аналіти економістів. Адже, провідні науковці, економісти ми трансформувалися в команди-попівнізують у ринкову систему. Зате, можливо, провідні науковці зне-зв'язку з економікою, не зможуть у ринкову, і командну економіку, що може стати дуже норисним при розробці перекривної концепції стеноматів і розвитку спеціалізовані раднісної ринкової економіки.

Сьогодні, ні німолі, актуальна проблема відомостин фундаментальної науки. Більш асх наука приречена на асхестіації від світового науково-технічного рієнісіння. І тут хочим-хотімо маємо подати про серйозне матеріальне й моральне стимулювання асхення. Насамперед треба відновити престиж науковця зана і ступеня. Давним нафдарем нині не потрібні й доктори, й на-

Чужому навчається

ПАТЕНТ НА АМЕРИКАНСЬКІ ВЕЛОСИПЕДИ

дадети — без них спокійніше ледь жинуть у пентостаті-пропагандисти.

Не маю думки, категорії і ступені опити нафдарем мають асхестіації П'ятерим потенціалом. Що маю на увазі? Яндрівський, і командну економіку, що може стати дуже норисним при розробці перекривної концепції стеноматів і розвитку спеціалізовані раднісної ринкової економіки.

Але тут виникає парадокс. Бо у нашої нашої пислі асхестіації і докторанти уязісіння асхестіації не мають ніякої наукової роботи. Очевидно, слід зважувати за чужим досвідом. Чому б, і у тім саким США, чи Канаді, і нам не зважувати рієнісіння, і лустин діди асхестіації, отріє спромогоні реалізувати за цей

час щось у науковій роботі. А в нас, тільки в Києві, на один ЕОМ працює 100—150 дітей. Частка, ризиків йосердних, дістає вистачити і словачки і киянам.

Зрозуміло, «Електронікаш», по суті, є монополіст у галузі республіки й монополіст обчислювальної техніки. І тому включення словачських машин до плану поставок в нашу республіку сприятиме захв на своє «королівство».

Адже освітані республіки підтримав академік, голова наукової ради АН УРСР з проблем кібернетики В. Михалевич, а також деякі народні депутати України, які звернулися з відповідним листом до президиума Верховної Ради. Проте й такі авторитетні клопотання не поділяли.

Веніамін СІКОРА,
професор, доктор економічних наук.

ДЕ ЗАРАЗ ВИ, КАТИ МОГО НАРОДУ?

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 1033-1036.

Хокей

«СОКІЛ» ОЧОЛИВ НОВИЙ ТРІУМВІРАТ

Під головуванням Анатолія Хорозова відбулося засідання президії Федерації хокею України. На йогому підпису сезону, що завершився. Члени президії заслунали завіт директорів київських хокейних шкіл «Сокол» (Валентин Уткін) та міськспорткомітету (Олександр Ботичин).

Цим закладам є чим похвалитися. Адже хокейні клуби столиці України «Сокол» та ЦДЮСОР майже повністю вкомплектовані вишкоченими місцевими силами. Юні київці минулого року стали переможцями та призерами всесоюзних та міжнародних змагань. А окремі з них у складах збірних СРСР різних вікових груп ставали чемпіонами світу, медалістами європейських змагань.

Президія затвердила новий тренерський склад київських «Сокол». Команду підпелев очолюватиме майстер спорту, заслужений тренер України Олександр Федєв. Ному допомогатимуть: заслужений тренер РРФСР Як Камеєнічев (він переїхав з Москви, де очолював давніше динамівську школу) та майстер спорту Валерій Годобойн — у минулому во-

ротар «Сокол», який останніми роками успішно працював у СДЮСОР клубу, є одним з тренерів молодіжної збірної СРСР.

На завершення Олександр Федєв розповів про плани колективу на новий сезон. Бесіду з новим старшим тренером хокеїстів «Сокол» ми опублікуємо в одному з наступних номерів газети.

Виктор ГЕНЧУК.

На зйомку вихованець СДЮСОР «Сокол», нападник Андрій Сидоров виступає тепер у складі команди майстрів рідного клубу. Фото Миколи БОЧКА.

Футбол

МИХАЙЛО КОМАН СКЛИКАЄ ДРУЗІВ

Ця ідея виникла в улюбеному культурно-спортивному клубі «Юність». Там вирішили організувати і провести юнацький футбольний турнір на приз майстра спорту, заслуженого тренера України Михайла Комана.

Сам Михайло Михайлович та керівництво ФК «Динамо» (Київ) зголосилися на таку пропозицію уманців. І от, організаційний період — позаду. Третнього дня червня на стадіоні імені Котковського в Умані стартуватимуть ці змагання.

Хто ж запрошений на них? Це 13-річні футболісти з команд спецкласів, ДЮСШ і дворазів. Географія найширша: Київ, Умань, Леїнград, Одеса, Челябінськ, Кишинів, Тернопіль, Москва, Душанбе, Самара, Коммунарськ, усього очікується приїзд юнаків з 20 міст країни. А ще мають прибути хлопці з клубу «Інтра» (Париж. Словаччина).

Спонсори змагань: ФК «Динамо» (Київ) та мале підприємство «Інтра» з Умані (директор Володимир Мазеєв). Майстер-уманець з київського заводу «Арсенал» вже виготовили зі скла красивий кубок.

— Я побував на багатьох дитячих турнірах у іржайні Бароли, — розповів нашому кореспондентові М. Коман. І входи бачив відмінну організацію. Ми, на жаль, ще дуже відстаємо в цій потужній справі. Уманський турнір — перша ластівка. Хочеться, щоб і він сподобався всім. Можливо, приїждз уманців гарно послужить і нинішнім, де дитячий футбол перебуває, чого гріха таїти, у жалюгідному стані. Вранце форми, інвентаря, поля. До речі, місце для занять можна знайти. Снажимо, у двох-трьох частині столиці України є велика територія, на якій наліз розлітається аеродром. Там можна збудувати 20—30 гарних полів. Усім би знайшлося місце і потребуватися, і пограти, як для організованих команд, так і для «диких». Наш клуб серйозно поставився до цієї такої будівництва. Гадаю, що нас підтримають місцеві власники.

Ну, а перший турнір на приз відомого футболіста і тренера незабаром вирушить у путь. Цю ж, у таких випадках, бачимо успішні і популярності.

Виктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фоторепортаж

ГІДРОПАРК БЕЗ «ШМУРДЯКУ»

Часто доводиться чути: «Не те тепер молоді! Все по-стусові, якля вештаються. За пліччю «шмурдяку» час свій впердовити. От з наших часів...». Що ж на це відповісти? В усі часи була різна молоді, як і пенсіонери не всі однакові, та й часи ніколи не до кого не були особливі молоді. Тому прикро, коли сьогодні (теж невеличкий час) старше покоління намагається стригти під одну гребінку всю молоді. І щоб розкрити це непорозу-

міння, усіх скептиків запрошуємо відвідати київський Гідропарк, де тисячі юнаків і дівчат з користю для свого здоров'я й моралі красиво відпочивають і займаються спортом. Адміністрація парку разом з електростанцією фізкультури і спорту побудували добре обладнані спортивні майданчики з сучасними тренажерами. Постійно працюють прокатні пункти спортивного інвентаря. Разом з молоддю у групах здоров'я змолоді і вітну займаються й літні люди. Так що всі бажаючі терміно відпочити й поліпшити своє здоров'я внаслідок просямо до Гідропарку.

Леонід ПІДЛУЖНИЙ
Фото автора.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Київський район
Заводський район

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редактори:

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Анатолій ГОРЛОВ
заступник головного редактора

Олександр СМЕЛЯНОВ
заступник редактора

Володимир КРАСНОДЕРСЬКИЙ
заступник редактора

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СІДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
заступник редактора

Віталій СУДДА
відповідальний секретар

МАН ОНОМЕР
ПРАЦЮВАЛИ

Заступник головного редактора
Борис Сидоренко

Чергові редактори —
Виктор Браницький,
Миколай Прокопенко.

автори макета —
Анатолій Мирончик,
Леонід Підлужний.

Випускники —
Леонід Кліосів

Оформлення —
Володимир Кисельов.

Коректори:
Лєся Овчинникова,
Галина Адамович,
Антоніна Голуб,
Валентина Лушка,
Євгенія Орловська,
Олена Чоповська,
Галина Кабачка.

Вістальники:
Тетяна Балюк,
Алла Буднікова,
Марія Солодун,
Ольга Яценко,
Сергій Скаменюк.

Літотипісти:
Виктор Процух,
Райса Гринюк.

Комбінат друку
«Радиська Україна»
222047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50

Індекс 60953
Тираж 166.300.

Передплата ціна
на рік 10 крб. 80 коп.

Зам. 03151041